

BESTEMMINGSPLAN PARAPLUPLAN DATACENTERS

BESTEMMINGSPLAN PARAPLUPLAN DATACENTERS GEMEENTE UITHOORN

Planstatus	Vastgesteld
Datum	14 - 06 - 2023
Plan identificatie	NL.IMRO.0451.BPDatacenters-VG01
Auteur(s)	Zoë Zeegers

Ordito b.v.	E	info@ordito.nl
Postbus 94	T	0161 801 022
5126 ZH	I	www.ordito.nl
Gilze	KVK	54811554

TOELICHTING

1.	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	3
1.3	Leeswijzer	3
2.	Beleidskader	4
2.1	Rijksbeleid	4
2.2	Provinciaal beleid	6
2.3	Gemeentelijk beleid	9
3.	Juridische aspecten	11
3.1	Verbeelding	13
3.2	Opbouw regels	13
4.	Uitvoerbaarheid	14
4.1	Economische uitvoerbaarheid	14
4.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	14

Bijlage

Bijlage 1: Nota beantwoording zienswijzen

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Digitalisering heeft een omvangrijke en groeiende impact op de provincie Noord-Holland, zowel voor inwoners als voor bedrijven. Deze ontwikkeling zorgt voor toenemend dataverkeer en vraagt een stevige digitale infrastructuur. Datacenters zijn gebouwen waar (grootschalige) dataopslag en dataverwerking plaatsvindt. Binnen Nederland is de regio Amsterdam van oudsher dé hotspot locatie voor vestiging van datacenters, mede vanwege de aanwezigheid van het internetknooppunt AMS-IX; 72% van de colocatie datacenters bevindt zich in de Metropoolregio Amsterdam (MRA).

Datacenters vormen een essentieel onderdeel van deze digitale infrastructuur, maar hebben een flinke impact op het landschap en gebruiken veel energie en water. Daarnaast levert een datacenter beperkte werkgelegenheid op. Het is in het belang van de gemeente Uithoorn om datacenters zo veel mogelijk te weren op het hele gemeentelijke grondgebied. Voornaamste reden daarvoor is het behoud van werkgelegenheid, het behoud van voldoende ruimte op het energienet en borging van landschappelijke kwaliteit en een gezonde leefomgeving binnen de gemeente Uithoorn.

De aanleiding voor het ontwerp bestemmingsplan is de geconsolideerde versie van de Omgevingsverordening NH2020, zoals die in werking is getreden op 1 januari 2023. Daarin is onder meer vastgelegd dat een ruimtelijk plan binnen het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten' niet mag voorzien in nieuwe datacenters met een bvo van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. Deze instructieregel vormt een uitwerking van de *Datacenterstrategie Noord Holland 2022-2024* (hierna de Datacenter strategie) die Provinciale Staten hebben vastgesteld op 31 januari 2022. Daaraan voorafgaand hebben Gedeputeerde Staten reeds op 14 december 2020 aangekondigd dat voor heel Noord-Holland datacenterbeleid zou worden opgesteld. De concept strategie is vastgesteld in 2021, in dat jaar heeft ook een consultatieronde plaatsgevonden met stakeholders. Het beleid is vertaald in de Omgevingsverordening, waarvan het ontwerp vanaf 22 augustus tot 3 oktober 2022 ter visie heeft gelegen.

De gehele gemeente Uithoorn valt onder bovenbedoeld gebied waar datacenters zijn uitgesloten. De gemeente onderschrijft het beleid van de provincie Noord-Holland en acht het daarom wenselijk en noodzakelijk dat de ruimtelijke plannen binnen de gemeente op zo kort mogelijke termijn in overeenstemming worden gebracht met de Omgevingsverordening. Het ontwerp bestemmingsplan ziet op het gehele grondgebied van de gemeente Uithoorn. Het ontwerp geeft uitvoering aan de instructieregel zoals opgenomen in artikel 6.21c van de Omgevingsverordening. Deze instructieregel biedt de gemeente geen speelruimte voor een andere afweging ten aanzien van datacenters die onder de werking van deze instructieregel vallen. Gelet op het bepaalde in art. 4.1 van de Wro dient de raad het bestemmingsplan vast te stellen met inachtneming van de ruimtelijke verordening.

Op veel plaatsen in de gemeente Uithoorn is de vestiging van een datacenter bij recht toegestaan. Om de vigerende bestemmingsplannen van de gemeente Uithoorn in overstemming te brengen met de Omgevingsverordening, is onderhavig parapluplan opgesteld. Middels dit plan, wordt juridisch-planologisch gewaarborgd dat het gebruik van gronden en bebouwing ten behoeve van een datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA, geldt als strijdig gebruik.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied van het “Parapluplan Datacenters” omvat het gehele gemeentelijk grondgebied. Alle bestemmings-, uitwerkings- en wijzigingsplannen die bestemmingen bevatten waarin een datacenter nu juridisch-planologisch is toegestaan vallen volledig binnen de begrenzing van het plangebied. Het plangebied is weergegeven op onderstaande afbeelding.

Plangebied NL.IMRO.0451.BPDatacenters-CO01

1.3 Leeswijzer

In het tweede hoofdstuk van deze toelichting wordt ingegaan op de relevante beleidskaders. In hoofdstuk drie wordt ingegaan op de juridische aspecten van dit bestemmingsplan. In het laatste hoofdstuk wordt de uitvoerbaarheid toegelicht.

2. BELEIDSKADER

2.1 Rijksbeleid

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie vastgesteld. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is geheel opgenomen in deze nieuwe visie.

De Nationale Omgevingsvisie biedt een duurzaam perspectief voor de leefomgeving. Hiermee kan het Rijk inspelen op de grote uitdagingen die voor hen liggen. Allerlei trends en ontwikkelingen hebben invloed op de leefomgeving. Veranderende en groeiende steden, de overgang naar een duurzame en circulaire economie en het aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering vormen slechts een deel van de opgaven. Dit biedt kansen, maar vraagt wel om zorgvuldige keuzes. Want ruimte, zowel boven-, als ondergronds, is een schaars goed. Het combineren van al die opgaven vraagt een nieuwe manier van werken. Niet van bovenaf opgelegd, maar in goede samenwerking tussen overheden, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en burgers. De NOVI biedt een kader, geeft richting en maakt keuzes waar dat kan. Tegelijkertijd is er ruimte voor regionaal maatwerk en gebiedsgerichte uitwerking. Omdat de verantwoordelijkheid voor het omgevingsbeleid voor een groot deel bij provincies, gemeenten en waterschappen ligt, kunnen inhoudelijke keuzes in veel gevallen het beste regionaal worden gemaakt. Met de NOVI zet het Rijk een proces in gang waarmee keuzes voor de leefomgeving sneller en beter kunnen worden gemaakt.

Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langtermijnvisie in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Deze belangen komen samen in vier prioriteiten:

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
2. Duurzaam economisch groeipotentieel;
3. Sterke en gezonde steden en regio's;
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

In aanvulling op de Nationale Omgevingsvisie heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 8 november 2022 (opnieuw) een voorbereidingsbesluit Hyperscale datacenters vastgesteld.

In het coalitieakkoord van 2021 is aangegeven dat hyperscale datacentra een onevenredig groot beslag leggen op de beschikbare duurzame energie in verhouding tot de maatschappelijke en/of economische meerwaarde. Daarom overweegt het kabinet de landelijke regie en de toelatingscriteria aan te scherpen en de Nationale Omgevingsvisie nadere ruimtelijke keuzes te maken waar deze hyperscale datacenter in Nederland gevestigd kunnen worden.

Onder hyperscale datacentrum wordt verstaan:

- a. een rekencentrum of datacentrum waar ondersteuning wordt gegeven voor dataverkeer of dataopslag, waarvan de omvang meer dan 10 ha betreft en het elektrisch aansluitvermogen 70 megawatt of meer bedraagt; of
- b. een verzameling van bouwwerken met deze functie, omvang en energieverbruik die in onderlinge samenhang als één geheel functioneren

Het is op basis van het voorbereidingsbesluit verboden het gebruik van gronden en bouwwerken zodanig te wijzigen dat een hyperscale datacentrum opgericht kan worden.

Met onderhavig parapluplan wordt bereikt, dat het gebruik van gronden en bebouwing ten behoeve van een datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA, geldt als strijdig gebruik. Met onderhavig plan wordt derhalve gewaarborgd dat binnen de gemeente Uithoorn geen datacenters opgericht kunnen worden die deze grenzen overschrijden. Daarmee is het parapluplan in lijn met c.q. aanvullend op het nationaal beleidskader.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De NOVI bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau. Ten aanzien daarvan is een borging door middel van normstelling, gebaseerd op de Wro, gewenst. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de ruimtelijke besluitvorming. De uitspraken zijn dan ook concreet normstellend bedoeld en worden geacht direct of indirect, d.w.z. door tussenkomst van de provincie, door te werken tot op het niveau van de lokale besluitvorming, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Het Barro is op 30 december 2011 in werking getreden en op 1 oktober 2012 verder aangevuld.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en Waddenzeegebied;
- Defensie; en
- Erfgoederen van universele waarde.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zullen de regels van het Barro overgaan in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), één van de Algemene Maatregelen van Bestuur die de Omgevingswet verder uitwerken op bestuurlijk niveau. Ten behoeve van het reguleren van de vestiging van hyperscale datacenters stelt het rijk ‘instructieregels’ op die nu in het Barro en straks in het Bkl worden opgenomen. Op 10 juli 2022 is de ‘Wijziging van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met instructieregels voor hyperscale datacentra’ als ontwerp gepubliceerd. Met betrekking tot gronden gelegen binnen het gebied waarvan de begrenzingen zijn verbeeld op de kaart in bijlage 10 bij het ontwerp-besluit en waarvan de geometrische begrenzing is vevat in een GML-bestand, bepaalt het ontwerp-besluit dat een bestemmingsplan /omgevingsplan nieuwe hyperscale datacenters niet mogelijk maken.

Met onderhavig parapluplan wordt het gebruik ten behoeve van een datacenter, van een gebouw, dan wel een verzameling gebouwen, met een bruto vloeroppervlak c.q. een gezamenlijk bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA, aangemerkt als strijdig gebruik. Met onderhavig plan wordt derhalve gewaarborgd dat binnen de gemeente Uithoorn überhaupt geen datacenters opgericht kunnen worden die deze grenzen overschrijden. Het parapluplan is derhalve in lijn met (de wijziging van) het Barro/Bkl .

2.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Noord-Holland 2050

De Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 is op 19 november 2018 vastgesteld. Met de Omgevingsvisie richt de provincie zich op een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid. Zodanig dat bij veranderingen in het gebruik van de fysieke leefomgeving de doelen voor een gezonde en veilige leefomgeving overeind blijven.

De provincie gaat uit van het principe ‘lokaal wat kan, regionaal wat moet’, gelet op de diversiteit aan regio’s, om ruimte te bieden aan maatwerk en om vorm te kunnen geven aan een wendbare samenleving. Hierbij staat de opgave centraal. Dat bepaalt de wijze van sturing en samenwerking.

Ambities van de provincie zijn:

- Gezonde en veilige leefomgeving in de hele provincie
- Natuur en biodiversiteit: natuurinclusief ontwikkelen
- Duurzame en vernieuwende economie
- Toekomstbestendige landbouw in Noord Holland
- Klimaatadaptatie
- Energietransitie
- Ontwikkeling van stad en land
- Metropoolregio Amsterdam: dynamiek in balans houden
- Noord Holland Noord: ontwikkeling unieke kracht en kwaliteit

Deze ambities werkt de omgevingsvisie uit in zogenaamde samenhangende bewegingen naar de toekomst toe. Dat zijn:

- Dynamisch schiereiland
- Metropool in ontwikkeling
- Sterke kernen, sterke regio’s
- Nieuwe energie
- Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving

Deze bewegingen kennen meerdere randvoorwaarden en ontwikkelprincipes. Deze geven houvast naar de toekomst toe omdat ze op hoofdlijnen beschrijven hoe de provincie ontwikkelingen van de ambities voor zich ziet.

Dit parapluplan raakt de ambitie ‘Ontwikkeling van stad en land. De Omgevingsvisie stelt dat de internet/ICT-infrastructuur, inclusief datacenters, medebepalend is voor de locatiekeuze voor ruimtelijk-economische ontwikkelingen. De beweging ‘Nieuwe energie’ raakt dit plan eveneens. De Omgevingsvisie benoemt dat er naast een energietransitie ook een economische transitie gaande is: een overgang naar een meer kennisintensieve en circulaire economie. De provincie wil de beweging richting de circulaire economie versnellen. Doel is het verminderen van het verlies van (primaire) grondstoffen die geschikt zijn voor hergebruik om in 2050 volledig circulair te zijn. Er zijn datacenters op strategisch gesitueerde locaties nodig. Die vragen heel veel energie, maar geven ook veel warmte af, die hergebruikt kan worden.

Het is dus zaak ruimte te creëren voor nieuwe energie en circulaire economie, en deze bedrijvigheid te koppelen aan de ruimtelijk-economische veranderingen: ze moeten onderdeel worden van andere, grote integrale opgaven, zoals duurzame mobiliteit, duurzame verstedelijking en duurzame, circulaire landbouw. Bijvoorbeeld door het ruimtelijk clusteren van energievraag en -aanbod. Een goede energie-infrastructuur is van wezenlijk belang voor de economische transitie die nodig is. Als ontwikkelprincipe bij deze beweging is genoemd het bundelen van vraag en aanbod van hernieuwbare energie zodat sprake is van efficiënte benutting van bestaande en nieuwe energie infrastructuur en van restwarmte. Om het energiesysteem in z'n totaliteit goed te laten functioneren, moet goed afgewogen worden waar nieuwe, grote energievragers komen, zoals datacenters. Bepaald moet worden waar de nieuwe energievraag het beste gefaciliteerd kan worden op basis van de onderliggende infrastructuur. Reeds in 2020, naar aanleiding van ontwikkelingen rondom datacenters in de gemeente Hollands Kroon, kondigde de provincie aan beleid te zullen maken rondom de ruimtelijke spreiding van datacenters in de provincie. Na een openbare discussie rondom dit thema, stelde de provincie uiteindelijk begin 2022 de Nota datacenterstrategie vast, waarna dit strategisch beleid rondom datacenters uiteindelijk landde in de op 1 januari 2023 in werking getreden Omgevingsverordening NH2020.

Omgevingsverordening Noord-Holland 2020

De Omgevingsverordening NH2020 is op 22 oktober 2020 vastgesteld door de Provinciale Staten. De meest recente versie van de Omgevingsverordening betreft de geconsolideerde versie van 1 januari 2023. In de Omgevingsverordening NH2020 zijn regels samengevoegd op het gebied van natuur, milieu, mobiliteit, erfgoed, ruimte en water. Hierdoor is het makkelijker geworden om te zien welke regels waar gelden.

De provincie wil met de Omgevingsverordening ontwikkelingen, zoals woningbouw en de energietransitie, mogelijk maken en zet in op het beschermen van mooie en bijzondere gebieden in Noord-Holland. De provincie zoekt een evenwichtige balans tussen economische groei en leefbaarheid. De belangrijkste ambities voor Noord-Holland, zoals omschreven in de Omgevingsvisie, zijn verankerd in de Omgevingsverordening Noord-Holland.

De verordening is één van de instrumenten die provincie in staat stellen om haar doelen te realiseren. In de Omgevingsverordening vertaalt de provincie kaderstellende elementen uit het provinciaal beleid in regels die burgers direct binden, dan wel gemeenten verplichten om bijvoorbeeld een bestemmingsplan in lijn te brengen met de Omgevingsverordening.

De gehele gemeente Uithoorn is gelegen in het werkingsgebied "Datacenters uitgesloten". Hierover is het volgende opgenomen:

Artikel 6.21c Datacenters uitgesloten

1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.

Datacenters worden genoemd in de ‘Staat van Bedrijfsactiviteiten’ zoals die is gebaseerd op de VNG Handreiking Bedrijven en Milieuzonering’ en als bijlage bij diverse bestemmingsplannen is opgenomen. Hoewel een datacenter geen ‘bedrijf’ is zoals doorgaans bedoeld in bedrijfsbestemmingen, kan niet worden uitgesloten dat wordt geoordeeld dat een datacenter desondanks is toegestaan. Daar komt bij dat de toegepaste Staat van Bedrijfsactiviteiten (in lijn met de VNG Handreiking, 2009) datacenters aanduidt met milieucategorie 2. Er wordt geen onderscheid gemaakt naar de omvang van het datacenter, terwijl datacenters in capaciteit en omvang sterk zijn toegenomen en daarmee in potentie voor een veel grotere milieubelasting zorgen dan was voorzien. Dat zou kunnen betekenen dat het oprichten van een datacenter in de gemeente Uithoorn op bepaalde locaties bij recht zou zijn toegestaan, onverschillig de omvang. Dat betekent dat een gebouw, dan wel een aantal gebouwen tezamen, in gebruik kan worden genomen voor het oprichten van een datacenter, zonder nadere planologische afweging. Met onderhavig parapluplan wordt bereikt, dat het gebruik van gronden en bebouwing ten behoeve van een datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA, geldt als strijdig gebruik. Met onderhavig plan wordt derhalve gewaarborgd dat binnen de gemeente Uithoorn geen datacenters opgericht kunnen worden die deze grenzen overschrijden.

Lid 2 van artikel 6.21c van de Omgevingsverordening is niet van toepassing op de gemeente Uithoorn. Ter beeldvorming wordt in onderstaande paragraaf wel even kort in gegaan om de inhoud van de Datacenterstrategie.

Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024

Digitalisering heeft een omvangrijke en groeiende impact op de provincie Noord-Holland, zowel voor de inwoners als voor de bedrijven. Deze ontwikkeling zorgt voor toenemend dataverkeer en vraagt een stevige digitale infrastructuur. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van deze digitale infrastructuur, maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie.

De ambitie: Meest duurzame en innovatieve datacenter hub van Europa

Het provinciale streefbeeld is dat de impact op de omgeving minimaal is: dat datacenters CO₂-neutraal opereren, waar mogelijk zelf duurzame energie opwekken, op realtime basis duurzame energie gebruiken, dat de restwarmte (in de omgeving) wordt benut, dat de gebouwen circulair zijn ontwikkeld en landschappelijk goed zijn ingepast en dat de datacenters in de provincie koplopers zijn op het gebied van energie en innovatie.

De eerste stap in de verwezenlijking van het streefbeeld start met deze Datacenterstrategie en onderstaande ambitie. De provincie kan en wil dit streefbeeld alleen bereiken in samenwerking met de partners zoals gemeenten, netbeheerders, waterschappen, drinkwaterbedrijven en niet in de laatste plaats de sector zelf. De provincie nodigt de sector ook nadrukkelijk uit om haar uitgesproken duurzaamheidsambitie in de praktijk te brengen omdat het bijdraagt aan het draagvlak voor de vestiging van datacenters. De strategie is een belangrijke stap om te sturen op de vestiging en duurzame ontwikkeling van datacenters in Noord-Holland.

De provincie ziet het als haar opdracht om de samenkomende perspectieven naast elkaar te zetten: Noord-Holland is een aantrekkelijke vestigingslocatie voor datacenters. Gezien de noodzakelijkheid ervan voor de digitale economie wil de provincie nieuwe ontwikkelingen begeleiden, mits er voldoende oog is voor het effect van datacenters op het landschap, de energievoorziening, het

watergebruik en het benutten van de restwarmte. In zijn datacenterstrategie zet de provincie daarom in op een 3-voudige ambitie:

- Stevige basis voor groeiende digitale economie
- Geclusterde groei met aandacht voor landschap
- Koploper in duurzaamheid en innovatie

Deze ambitie betekent hard werken voor alle betrokken partijen want de ambitie is groot en de uitdagingen zijn even groot als complex. Daarom is het streefbeeld belangrijk als stip op de horizon. De Omgevingsverordening 2020 van de provincie Noord-Holland is per 1 januari 2023 aangevuld met artikelen die zijn aangekondigd in en gebaseerd op deze datacenterstrategie.

2.3 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie Uithoorn 2040

Op 27 oktober 2022 is de Omgevingsvisie Uithoorn 2040 vastgesteld. In deze Omgevingsvisie geeft de gemeente Uithoorn een helder en duidelijk eindbeeld op de leefomgeving tot het jaar 2040. Onder leefomgeving wordt verstaan het geheel van onder andere ruimte, water, bodem, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur, sociale cohesie, sociaal domein, veiligheid, gezondheid, economie en cultureel erfgoed. Daarom heeft de gemeente deze in samenhang vertaald naar ambities en opgaven voor de leefomgeving voor de lange termijn. Al deze onderdelen hebben met elkaar te maken en komen terug in de Omgevingsvisie.

De gemeente is uitgegaan van de waarden en kwaliteiten die leven binnen de gemeente. Wat is belangrijk en moet behouden blijven. Maar er zijn ook uitdagingen waar de gemeente invulling aan moet geven. Een aantal onderwerpen zijn leidend, namelijk gezondheid, duurzaamheid en veiligheid. Met dat in het achterhoofd heeft de gemeente een visie en ontwikkelbeeld opgesteld.

Voor een vijftal pijlers zijn de ambities en opgaven benoemd. Vervolgens zijn de opgaven wat verder uitgewerkt voor een drietal deelgebieden. Dit zijn de van oudsher duidelijk te onderscheiden gebieden Dorp aan de Amstel, Het Hoge Land en de Droogmakerijen.

De ambities die beschreven worden in de Omgevingsvisie wil de gemeente bereiken door vijf pijlers met elkaar in samenhang te brengen:

- Groen-blauw en duurzaam omarmen;
- Gezond en veilig leven;
- Toekomstbestendig wonen en verplaatsen;
- Veerkrachtig ondernemen;
- Sociaal en cultureel verbinden.

Deze vijf pijlers hangen sterk met elkaar samen en versterken elkaar waar mogelijk. Samen vormen zij het ontwikkelbeeld voor gemeente Uithoorn in 2040. In de Omgevingsvisie is geen specifiek beleid opgenomen ten aanzien van datacenters. Wel is aangegeven dat bedrijven moeten passen bij de schaal van de gemeente Uithoorn en bij de beroepsbevolking.

Wel kan gesteld worden dat datacenters een essentieel onderdeel van de digitale infrastructuur vormen. Datacenters hebben echter een flinke impact op het landschap en gebruiken veel energie en water. Daarnaast levert een datacenter beperkte werkgelegenheid op. Met het onderhavige parapluplan wordt gewaarborgd dat er binnen de gemeente Uithoorn geen datacenters groter dan

2.000 m² (kunnen) worden gerealiseerd. Hiermee volgt het parapluplan het ontwikkelbeeld uit de Omgevingsvisie.

Uitvoering van de instructieregel

De gemeente is het met de provincie eens dat datacenters niet overal passend zijn binnen de provincie. Voor de gemeente Uithoorn speelt, in aanvulling op het bepaalde in de omgevingsverordening, met name ook een rol dat een datacenter slechts een beperkte werkgelegenheid meebrengt, terwijl datacenters een aanzienlijke impact hebben op onder meer het landschap, de leefbaarheid en het gebruik van energie. In het bijzonder geldt voor Uithoorn dat hier historisch relatief veel glastuinbouw aanwezig is. Deze sector staat in het kader van de energietransitie voor een grote uitdaging. Elektrificatie van glastuinbouw leidt tot een flinke toename van de belasting op het elektriciteitsnet. In die omstandigheid wil de gemeente voorkomen dat nieuwe datacenters een groot beslag leggen op dat netwerk. De gemeente onderschrijft daarom het provinciaal beleid; door te reguleren waar datacenters kunnen worden toegestaan kan ook beter rekening worden gehouden met de daarvoor benodigde capaciteit van het elektriciteitsnetwerk.

Voor de vestiging van datacenters in de gemeente pleit de overweging dat tuinders baat zouden kunnen hebben bij de levering van de restwarmte door datacenters. Hier staat echter tegenover dat datacenters ook voor veel tuinders en andere functies nadelige gevolgen kunnen hebben gelet op de belasting van het elektriciteitsnet. Bovendien vergt de terug levering van restwarmte de nodige investering in een warmtenetwerk en volgt het voordeel hiervan dus niet vanzelf uit de vestiging van datacenters in de gemeente.

Het beleid van de provincie betekent niet dat datacenters overal worden uitgesloten. De geschikte locaties zijn door de provincie aangewezen onder het ‘werkingsgebied datacenterclustering’. De instructieregels in de omgevingsverordening zijn gebaseerd op de Datacenterstrategie. Daarin is in algemene zin vastgelegd dat de provincie een geclusterde groei van datacenters mogelijk wil maken (p. 12). Dit onder meer vanwege de grote impact van datacenters op het landschap, het ruimtegebruik en op het gebruik van elektriciteit en water wordt gekozen voor een selectieve en geclusterde groei van datacenters. Deze clusters bevinden zich in een aantal gebieden, in Haarlemmermeer, Amsterdam en Hollands Kroon. Dit zijn gebieden waar, na het versterken van het stroomnet, nog groei mogelijk is. Voorts wordt hiermee aangesloten op de gefaseerde groei die daar al is ingezet (Datacenterstrategie p. 12). Binnen deze clusters is in de bestaande situatie reeds een concentratie van datacentra (zie p. 8 en p. 12). Het voordeel van een geclusterde groei is dat dit meer ruimte biedt voor investering in landschappelijke inpassing, beeldkwaliteit, duurzaamheid en circulariteit; en hiermee kunnen ook gericht investeringen worden gedaan in het elektriciteitsnetwerk (p. 12, 14). De in de Datacenterstrategie voorgestelde clusters borduren voort op beleid van de betrokken gemeenten (Amsterdam, Haarlemmermeer) en is afgestemd binnen MRA-verband, waarbij ook de gemeente Hollandse Kroon is aangesloten (p. 16). Vestiging elders van datacenters is dus mogelijk.

3. JURIDISCHE ASPECTEN

Dit bestemmingsplan betreft een zogenaamd ‘parapluplan’. Dit houdt in dat meerdere vigerende bestemmingsplannen tegelijkertijd worden herzien op één enkel onderdeel. Dit betekent dat de vigerende bestemmingsplannen voor alle overige onderdelen van kracht blijven en alleen de bepalingen met betrekking tot een specifiek onderwerp worden herzien of toegevoegd. In het geval van dit bestemmingsplan betreft dit het onderwerp ‘datacenters’. Dit bestemmingsplan overtreft de andere bestemmingsplannen ten aanzien van dit onderwerp en bereikt daarmee dat het gebruik van gronden en bebouwing ten behoeve van een datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA, geldt als strijdig gebruik.

Bij het opstellen van de verbeelding en de planregels is uitgegaan van de bepalingen uit het Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen (SVBP2012).

Dienstenrichtlijn

De Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006, beter bekend als de Dienstenrichtlijn, ziet op het aanbieden van diensten door ondernemers op de interne Europese markt. Overheden kunnen in principe geen kwantitatieve of territoriale beperkingen stellen aan de vrijheid van vestiging van diensten, tenzij dwingende redenen van algemeen belang daartoe nopen. De eis moet in dat geval geschikt zijn, en niet verder gaan dan nodig om het doel te bereiken. Tevens moet duidelijk zijn dat het doel niet met minder vergaande maatregelen kan worden bereikt.

De instructieregel is de juridische vertaling van de Datacenterstrategie. In bijlage 2 van de Datacenterstrategie wordt toegelicht en gemotiveerd waarom is gekozen voor een geclusterde ontwikkeling van nieuwe datacenters en waarom dit niet strijdig is met de Dienstenrichtlijn en (onder meer) voldoet aan de eis van noodzakelijkheid.

In aanvulling daarop overweegt de gemeente ten aanzien van het voorliggende bestemmingsplan het volgende. De gemeente stelt voorop dat het bestemmingsplan uitvoering geeft aan de instructieregel en er in zoverre geen ruimte is om een bestemmingsplan vast te stellen dat daarmee in strijd is (art. 4.1 Wro).

Met het bestemmingsplan worden onder meer de volgende doelen nagestreefd:

1. Het behoud van fysieke ruimte (in het bijzonder op bedrijventerreinen) om alle bedrijfspvormen evenwichtig te kunnen faciliteren in het belang van de lokale, regionale en nationale economie;
2. Het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat en een goed vestigingsklimaat;
3. Het voorkomen van overbelasting op het elektriciteitsnetwerk.

Datacenters hebben een relatief grote impact op de omgeving en de leefbaarheid en de omgeving. Datacenters nemen veel ruimte in beslag met een (zeer) lage arbeidsintensiteit. Doorgaans hebben datacenters een weinig toegankelijke uitstraling (weinig ramen, geen oriëntatie op de omgeving). Het energieverbruik van een datacenter is zeer hoog; dit legt een groot beslag op het elektriciteitsnetwerk. Datacenters veroorzaken in potentie een aanzienlijke geluidsbelasting door de aanwezigheid van koelunits en generatoren die nodig zijn als backup voor de stroomvoorziening. In functioneel opzicht hebben datacenters weinig relatie met de directe omgeving, in die zin dat het dataverkeer niet lokaal maar internationaal is, en daarmee een gemeente-overstijgend karakter.

Datacenters zijn daarom lang niet overal ruimtelijk inpasbaar. Een datacenter is in planologisch opzicht minder afhankelijk van enkele lokale vestigingsfactoren (zoals de aanwezigheid van een lokale afzetmarkt; bereikbaarheid per auto of openbaar vervoer; de representativiteit van de locatie, et cetera). Wel zijn bepaalde vestigingsfactoren van cruciaal belang: zoals de aanwezigheid van voldoende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk, de digitale bereikbaarheid (afstand tot internetknooppunt) en de beschikbare ruimte c.q. inpasbaarheid. Dit alles maakt het wenselijk en ook noodzakelijk om de vestiging van datacenters te structureren. Dat heeft op gemeentelijk niveau weinig zin; een dergelijke ordening dient minimaal op provinciaal niveau plaats te vinden. Daarvoor is niet bepalend of in de huidige situatie reeds sprake is van overbelasting van het elektriciteitsnet. Op veel plekken in Noord-Holland is het beschikbare elektriciteitsnet echter wel degelijk zo beperkt dat niet alle aansluitingen kunnen worden gerealiseerd. Op de website van Liander (www.liander.nl/grootzakelijk/transportschaarste/beschikbaarheid-capaciteit/noord-holland, geraadpleegd op 7 april 2023) is in dit verband het volgende vermeld:

“Noord Holland heeft een grote (versnelde) nieuwbouwopgave, datacenters vestigen zich en de glastuinbouw kan niet zonder betrouwbare energielevering. Er is bovendien veel ruimte voor duurzame opwek. Met name in het stedelijk gebied in Noord-Holland Zuid legt het geheel aan woonwijken, werklocaties, datacenters, forse mobiliteitsstromen en de luchthaven Schiphol druk op alle lagen van het elektriciteitsnetwerk. In Noord-Holland vragen vooral de groei van datacenters en het groeiende aanbod van zon -en windenergie om uitbreiding van het elektriciteitsnet.”

Vrijwel voor de gehele provincie is geen transportcapaciteit beschikbaar, dan wel wordt congestiemanagement onderzoek uitgevoerd of is maar beperkt transportcapaciteit beschikbaar.

Ook voor de gemeente Uithoorn is maar beperkt transportcapaciteit beschikbaar. Dit is met name relevant voor het ‘kernglastuinbouwgebied’ zoals aangewezen in de ‘Gebiedsvisie Kernglastuinbouwgebied (20 december 2018) en de Omgevingsvisie gemeente Uithoorn 2040. In deze gebiedsvisie wordt ingezet op glastuinbouw. Dat betekent dat zoveel mogelijk ruimte voor deze functie zal worden bestemd. Ten aanzien van de glastuinbouw wordt binnen de gemeente Uithoorn ingezet op verduurzaming en de energietransitie. Dit kan door onder meer verzwaring van het elektriciteitsnet en de aanleg van een warmtenet (p. 34). Dit zorgt voor een sterk toenemende belasting op het elektriciteitsnet. De verdeling van de capaciteit en met name ook het treffen van maatregelen ter verbetering van de capaciteit vergt ordening op provinciaal niveau; de instructieregel voorziet daar in, het ontwerp bestemmingsplan geeft hier uitvoering aan. Er wordt dus voldaan aan het vereiste van noodzakelijkheid.

Ook op het punt van evenredigheid wijst de gemeente ten aanzien van de instructieregel in de eerste plaats naar bijlage 2 bij de Datacenterstrategie, waarin ook wordt onderbouwd waarom een geclusterde ontwikkeling (zoals vertaald in de instructieregel) voldoet aan het vereiste van evenredigheid.

In aanvulling hierop wijst de gemeente erop dat het provinciaal beleid niet is gericht op het geheel weren van datacenters, maar op clustering hiervan op locaties die daarvoor vanuit de relevante vestigingsfactoren geschikt worden geacht. Dat vergt ruimtelijke ordening op provinciaal niveau. De maatregel die deze clustering mogelijk maakt, is evenredig (vestiging is mogelijk, mits op geschikte locaties) en er zijn geen minder ingrijpende maatregelen mogelijk met hetzelfde gewenste effect. Wanneer (bijvoorbeeld) binnen Uithoorn alsnog datacenters mogelijk zouden worden gemaakt, wordt het beoogde effect van clustering op geschikte locaties teniet gedaan. Het provinciaal beleid

heeft voorts geen betrekking op datacenters met een bvo van minder dan 2.000 m² en een aansluitvermogen van minder dan 5 MVA.

3.1 Verbeelding

Op de verbeelding is met behulp van de in de SVBP2012 bepaalde methode de bestemming van de gronden aangegeven. De bijbehorende bepalingen zijn vervolgens opgenomen in de planregels. De verbeelding visualiseert de planregels.

3.2 Opbouw regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In dit artikel wordt een aantal in het plan gebruikte begrippen nader omschreven. Door de omschrijving wordt de interpretatie van de begrippen beperkt en daarmee de duidelijkheid en rechtszekerheid van het plan vergroot.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 2 Toepassingsverklaring

In dit hoofdstuk is de van toepassing verklaring op de vigerende plannen in de gemeente Uithoorn geregeld.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 3 Anti-dubbelteregel

In dit artikel is een regel opgenomen die voorkomt dat een al verleende omgevingsvergunning meegenomen wordt bij de beoordeling van latere bouwplannen.

Artikel 4 Algemene gebruiksregels

In dit artikel zijn algemene regels opgenomen ten aanzien van het strijdig gebruik.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 5 Overgangsregels

Dit artikel betreft het overgangsrecht met betrekking tot gebruik van onbebouwde gronden en bouwwerken dat afwijkt van het bestemmingsplan op het moment dat dit in werking treedt. Dit gebruik mag worden voortgezet. Wijziging van het afwijkend gebruik is slechts toegestaan indien de afwijking hierdoor wordt verkleind.

Artikel 6 Slotregel

Het laatste artikel 'Slotregel' geeft de officiële naam van het plan aan, wanneer naar het plan wordt verwezen. De planregels kunnen worden aangehaald onder de naam: "Parapluplan Datacenters".

4. UITVOERBAARHEID

4.1 Economische uitvoerbaarheid

Onderzoek naar de economische uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen heeft in het algemeen betrekking op nieuwe ontwikkelingen waarvoor bestemmingswijzigingen nodig zijn en die door de gemeente worden gerealiseerd. Het bestemmingsplan “Parapluplan Datacenters” heeft echter betrekking op de bestaande situatie van de gemeente, waarbij eventuele ontwikkelingen aan het particuliere initiatief worden overgelaten. De door de gemeente te maken kosten bestaan uitsluitend uit plankosten. Deze uitgaven komen ten laste van de algemene middelen van de gemeente.

Omdat het voorliggende plan niet voorziet in een bouwplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste lid, Wro, hoeft geen exploitatieplan te worden vastgesteld. Er doet zich dus geen mogelijkheid voor van kostenverhaal als bedoeld in afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening.

De gemeente is niet gehouden om eventuele planschadeclaims te honoreren nu zij met het parapluplan uitvoering geeft aan een instructieregel van de provincie. Dienaangaande heeft de provincie ruim twee jaar geleden reeds een concreet beleidsvoornemen kenbaar gemaakt waardoor de beperking van de mogelijkheid tot vestiging van datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5MVA in de gemeente Uithoorn voorzienbaar was.

4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van de maatschappelijke uitvoerbaarheid wordt een plan in het kader van het zgn. 3.1.1. Bro vooroverleg toegezonden naar bestuurlijke instanties, waarbij de gelegenheid wordt geboden om een reactie te geven op het plan. Nu echter de gemeente met het parapluplan uitvoering geeft aan een instructieregel van de provincie en de gemeente zo spoedig mogelijk aan deze instructieregel wil voldoen, is afgezien van dit vooroverleg.

Het ontwerp van een bestemmingsplan heeft in de periode van 9 februari 2023 tot en met 23 maart 2023 ter visie gelegen. In deze periode heeft een ieder de gelegenheid gehad om een zienswijze in te dienen bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Uithoorn. In deze periode zijn 3 zienswijzen ingediend. De 3 zienswijzen zijn beantwoord in de Nota beantwoording zienswijzen. Deze nota is in de bijlage van de toelichting opgenomen.

Na vaststelling wordt het bestemmingsplan, samen met het besluit tot vaststelling hiervan, opnieuw 6 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kunnen belanghebbenden tegen dit besluit beroep aantekenen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.